

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0807 — 4-0257 — Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1016

THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

ВОЛЕСОВІ ЗАКИДАЮТЬ ДОПОМОГУ ПРИ ТАЙНИХ ПОСИЛКАХ ДО РОСІЇ

Вашингтон, 5 грудня. — Негайно після розкриття колишнього майора повітряних сил, Джорджа Рейсі Джордана, що під час війни висилано в урядових пакунках до Росії матеріали, придатні до виробу атомових бомб головно урану, комісія неамериканських діячів палати репрезентантів почала допити над цією справою. Фултон Луїс, який минулої п'ятниці оприлюднив по радіо розкриття Джордана, був першим свідком в цій справі. Луїс сказав, що він в оповісті по радіо, що при висиланні посилок до Росії був помічений не тільки до радник президента Рузвельта, Гері Гопкінс, але й тодішній віцепрезидент Генрі Волес, який при останніх виборах був кандидатом на президента 3-Д. від Прогресивної партії, котру зорганізували комуністи. Поміч Гопкінса й Волеса полягала в тому, що вони оба давали доручення Джорданові перепускати в Росію посилки, хоч на них не дав дозволу тодішній командант „Проекту Мангеттен“ генерал Леслі Гровс.

Джордан під час війни мав обов'язок переглядати посилки з Ленд-Лізу, які йшли повітряним шляхом до Росії. Посилки надавали в повітряній базі в Грейт-Фоллс, у стейті Монтана. На переслуханні перед підкомісією неамериканських діячів в червні 1948 р. вийшли на яву деякі заті високіх урядовців. Тепер комісія переслухала Джордана і від нього довідалася, що в 1943 і 44 р. російський полк. Анатоль Н. Котіков, який перебирав посилки іменем совєтської комісії часто гнівався на нього за те, що він не хотів давати дозволу на якісь загадочні посилки в Росію і телефонував зажадання до совєтської амбасаді в Вашингтоні. На такі зажадання негайно приходив телефонічний наказ від Гопкінса, щоб посилку пустити як слід. Крім матеріалів висилано теж якісь документи, які відносилися до Овк Ридж. Тоді Джордан ще знав, що це установа, в якій продукують частини для атомової бомби. Посилки йшли на адресу „Мікояна“ в Совстах. Коли Джордан не хотів давати дозволу, Котіков грозив йому кількома навіротами, що позбавить його його становища при контролі посилок.

Негайно після оприлюднення свідчення Луїса й Джордана Генрі Волес заперечив що він мав якийсь зв'язок з посилками до Росії і сказав, що це тільки спроба очорнити добре ім'я Рузвельта. Ген. Леслі Гровс, тепер на пенсії, заявив, що він ніколи не дав дозволу на вивіз урану до Совств, однак він знає, що цей матеріал висилано туди ще заки він був командантом проекту Мангеттен.

Кей Вест у Флориді. — Президент Труман і його оточення не витрачає часу під час передсвяткового „спочинку“ а приготував своє послання про Стан Нації, яке він має голосити при відкритті конгресу в січні 1950 р. Йому допомагають при цьому його секретарі й інші урядовці. Послання буде викінчене після пово-

ПРЕЗИДЕНТ ПРАЦЮЄ НАД ПОСЛАННЯМ ПРО СТАН НАЦІЇ

Кей Вест у Флориді. — Президент Труман і його оточення не витрачає часу під час передсвяткового „спочинку“ а приготував своє послання про Стан Нації, яке він має голосити при відкритті конгресу в січні 1950 р. Йому допомагають при цьому його секретарі й інші урядовці. Послання буде викінчене після пово-

АМЕРИКА БУДЕ ДАЛЬШЕ ВИЗНАВАТИ НАЦІОНАЛЬНИЙ УРЯД КИТАЮ

Вашингтон, 5 грудня. — Уряд Злучених Держав повертає до давньої політики супроти Китаю й буде визнавати дальше націоналістичний китайський уряд під первісним головством Чан-Кай-Шека, а не комуністичний уряд. Це признание буде тривати так довго, як довго втримається націоналістичний уряд на континенті в боротьбі проти комуністів. При цьому уряді будуть теж утримувані американські дипломати. Шойно, якби комуністи здобули цілу територію Китаю, уряд Злучених Держав мусів би відповідно приновити свою політику. Секретар Дін Ачесон заявив, що під теперішню пору несе мови про призначення комуністичного уряду правним урядом Китаю.

При цій нагоді виявляється становище Америки супроти острова Формози. Цей острів належить Японії так довго, доки не буде заключений з нею мир. Докищо фактично цей острів є в посіданні націоналістичного китайського уряду. Конгрес і департамент оборони натискають на президента Трумана, щоб він не перебрав формозу під американську окупацію, бо якщо б її зайняли комуністи, тоді вони можуть загрозити американським позиціям на острові Окінава. Президент стверджує, що не передбачає. Воно падає підтримку у генераліссіму Чан-Кай-Шека. Діючий президент Китаю, Лі-Тунг-Ей, знаходиться в дорозі до Злучених Держав. Здогадуються, що після його приїзду буде вирішена доля Формози. На підставі умови з Каїро за часів президента Рузвельта Америка, Великобританія й Совети згодилися, щоб усі території, заграблені японцями від Китаю, були повернені Китаєві. Серед тих територій згадають тоді Формозу, Манчурію, і Пекаторес. А мериканський військовий губернатор Японії, ген. Дуглес МакАртур, є того погляду, що Формоза повинна бути укріплена, щоб не дати її покласти в руки комуністів, а з ними й Советів. Однак з огляду на чартер Об'єднаних Держав Америка не має права укріплювати чужу територію і тому треба на це згоди О.Д.

Вашингтон. — Верховний Суд Злучених Держав підтримує право стейту накладати кари на людей, які насильно недопускають робітників до праці в заводах, у яких панує страйк. Рішення Верховного Суду видале у відповідь на жалобу Конгресу Індустріальних Організацій стейту Арканзо проти стейтського закону, який забороняє насильно закидати з праці робітників у підприємствах, в яких юнія проголосила страйк. К.І.О. поклалося на федеральну конституцію, яка гарантує свободу слова й зібрання. Суд зазначив, що рішення не відноситься до мирного вібрання на якому промовляють бесідники.

Вашингтон. — Верховний Суд Злучених Держав підтримує право стейту накладати кари на людей, які насильно недопускають робітників до праці в заводах, у яких панує страйк. Рішення Верховного Суду видале у відповідь на жалобу Конгресу Індустріальних Організацій стейту Арканзо проти стейтського закону, який забороняє насильно закидати з праці робітників у підприємствах, в яких юнія проголосила страйк. К.І.О. поклалося на федеральну конституцію, яка гарантує свободу слова й зібрання. Суд зазначив, що рішення не відноситься до мирного вібрання на якому промовляють бесідники.

НОВИЙ СЕНАТОР ДЕМОКРАТ.

Гартфорд, у стейті Коннектикат. — Губернатор Честер Бавлс рішив назначити Вільяма Бентона федеральним сенатором на місце теперішнього сенатора Реймонда Е. Болдвіна. Болдвін іменований членом стейтського Верховного Суду і зрезигнує зі становища сенатора 16 грудня. Бентон вийде до сенату щойно 3 січня 1950 р. і буде справувати свій уряд до виборів, у листопаді 1950 р. Він був давнішнім асистентом секретаря стейту. Він є членом Демократичної партії, а Болдвін є республіканець.

КАДЕТІВ БУДУТЬ УЧИТИ НА ДЕРЖАВНИКІВ.

Вест Поінт, Н. Я. — Військова Академія ввела нову систему навчання в бійчій школі. Кадрети, які перебувають військовий вишкіл будуть відбувати теж академічний курс з назвою „Діяння державника“. Головна ціль в такому курсі подавати учням події з найновішої історії. Цілю таких курсів є прищепити кадетів не тільки на воєні, але теж і на знавців політичних відносин. Потреба такого знання показала вже в другій світовій війні, коли команданти мусили перебрати на себе ролі дипломатів.

В СПРАВІ ПОШТОВОЇ ДОСТАВИ „СВОБОДИ“ В НЬО ЙОРКУ

У зв'язку зі закінченням поодиноких передплатників „Свободи“ в Нью Йорку на спізненої достави щоденника поштою, Адміністрація „Свободи“ звернулася з відповідними домаганнями до місцевих поштових урядів. У висліді одержано задоволення, що кожний поодинокий випадок спізненої доставки „Свободи“ в Нью Йорку буде провірений, якщо будуть подані індивідуальні відповідні рекламції. Тому прохастесь усіх тих наших передплатників в Нью Йорку, яким пошта доставляла „Свободу“ не правильно та з опізненням, щоби вони подали до Адміністрації коротку записку в англійській мові з точним зазначенням своєї адреси.

КОЛИШНІЙ КАПІТАН УПА У ВІННІПЕГУ

Вінніпег, Канада. — Вінніпегський щоденник „В. Трибюн“ з 25 листопада подав довше інтерв'ю кореспондента Брус Ларсена з Богданом Круком, колишнім капітаном УПА на українських землях в Європі. Крук прибув до Вінніпегу з Філадельфії. До Злучених Держав прибув він з Європи перед півроком. Він сказав Ларсенові, що УПА провадить дальше боротьбу проти російського окупанта. Він каже, що УПА нараховує 300,000 воєнків, поділених на малі відділи майже по всіх українських землях.

КИТАЙСЬКІ КОМУНІСТИ ЗБЛИЖАЮТЬСЯ ДО ЧЕНГТУ

Гонг Конг, 6 грудня. — Китайські комуністичні війська мають бути віддані вже тільки на 100 миль від міста Ченгту, вибраного на нову тимчасову столицю націоналістичного уряду Китаю тільки кілька днів тому.

НОВИЙ ЕКСПЛУАТАЦІЙНИЙ ТЕРОР З НАГОДИ УРОДИН СТАЛІНА

Москва, 6 грудня. На день 21-го грудня припадають 70-і уродини Сталіна і з тої нагоди ціла совєтська преса вже тепер почала скажену терористичну пропаганду за відзначення цієї події „новими виробничими перемогами“. Цілі шпальти газет заповнені повідомленнями терористичних зборів робітників на поодиноких фабриках і заводах, на яких „перебрано зобов'язання“ до уродин Сталіна „виконати і перевиконати“ річні плани продукції та закінчити до всіх інших робітників з визовами до таких же експлуатаційних „змагань“. Навіть совєтських віршоробів закликається зустріти цю річницю новими одами на честь диктатора.

ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ ПРИЙНЯЛА ЗАХІДНУ РЕЗОЛЮЦІЮ В СПРАВІ РОЗЗБРОЄННЯ

Лейк Сокес, 6 грудня. Генеральна Асамблея прийняла вчора більшістю 44 голосів 5 совєтських західну резолюцію, з рекомендацією до Ради Безпеки продовжувати прослідкування можливостей регуляції та редукції загальної озброєння. Рівночасно Асамблея відкинула совєтський план щодо заборони атомової зброї і редукції збройних сил на одну третю частину без згоди на відповідні міжнародну контролю. При цій нагоді представник польського сателіта пробував обвинувачувати маршала вайкаунта Монтемері, мовляв, він на одному зі своїх виступів в Нью Йорку говорив про необхідність створення німецької армії та озброєння Німеччини.

ЗАПОВІДАЮТЬ ЗМІНИ В ПРОГРАМІ АТОМОВИХ ДОСЛІДІВ В БРИТАНІЇ

Лондон, 6 грудня. Британське міністерство постачання потвердило офіційно вістку про припинення дальшої будови нової, вже третьої з черги фабрики атомового розвитку. Міністерство мотивує це „новими можливостями розвитку в недалекій будучності“ і не викликало різноманітні спекуляції та здогади про можливість нового розвитку в досліді атомової енергії в Британії.

ПРОДОВЖЕНО ВИСТАВКУ УКРАЇНСЬКОЇ ГРАФІКИ В НЬО ЙОРКУ

Виставка української графіки і книжки в Публічній Бібліотеці в Нью Йорку при 5-тій Евеню і 42-тій Стріті, яка мала закінчитися 30 листопада, продовжена на один місяць і буде відкрита до Нового Року. Американські мистці та широка публіка прийняли виставку дуже прихильно і тому Бібліотека рішила доповнити її деякими новими експонатами та продовжити її ще на один місяць. Виставка відкрита в тій самій залі від 5-тої Евеню.

ЧЕРГОВИЙ ВЕЛИКИЙ УСПІХ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ У ФІЛАДЕЛФІЇ

Філадельфія, 6 грудня. Український Театр під мистецьким провідом Володимира Блавацького у Філадельфії мав минулої неділі черговий великий успіх, цим разом з виставкою оперети Кропивицького „Дванадцять дочок на віддані“. В головних ролях виступили: В. Блавацький, Л. Шапаровська, В. Паздрій, Е. Дичківна, А. Радванський, В. Мельник, Я. Піноут-Рудакевич, В. Шапаровський. Зада була вже навіть замовив собі місце вилонена вчерг публікою з новою, так і з старою графією.

СОВЕТИ ПРИПИНИЛИ ДАЛЬШІ ПЕРЕГОВОРИ В СПРАВІ ДОГОВОРУ З АВСТРІЄЮ

Нью Йорк, 6 грудня. — Власне тоді, як західні альянти набрали переконання, що вже в найближчому часі можна буде успішно закінчити чотиродержавні переговори в справі мирового договору з Австрією, совєтський представник на

ДАЛЬШІ ОБВИНУВАЧЕНІ БЛЮГВАРДИЦІ В ЮГОСЛАВІЇ ПРИЗНАЮТЬСЯ ДО ВИНІ

Сарасво, 6 грудня. — На вчорашній судовий розправі проти 10 старих російських емігрантів, обвинувачених в співпраці з нацистами під час війни та в шпигунстві для Советів після війни, чотирьох останніх обвинувачених призналися частинно до вини. На всіх 10 обвинувачених досі вісімох призналося до шпигунства для Советів, але тільки один потвердив свою співпрацю з нацистами. Уже сьогодні почне реасумувати своє обвинувачення прокуратор, після забере слово оборона і тоді буде проголошений судовий вирок, правдоподібно ще до кінця цього тижня.

НІМЦІ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ БАЖАННЯ РЕМІЛІТАРИЗАЦІЇ

Франкфурт, 6 грудня. — Повідомлення, що уряд західнонімецької республіки бачив виключитися в західно-європейській системі озброєння, не дає навіть дати дозволу на створення відповідних частин німецької армії під командою німецької армії під командою західних альянтів, викликали хвилю заперечень в німецькій пресі. Майже всі газети в редакційних статтях стверджують, що німці не бажать собі відновлення німецької армії, яка досі не була обороною країни тільки причиною її нещастя і катастроф. Подібні думки висловили теж канцлер західнонімецького уряду, д-р Аденауер. Проте, преса і представники уряду стверджують, що „в слушний час“ теж німецький нарід не завагається дати свій вклад в спільну оборону західної цивілізації.

ЧЕСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ НАЗИВАЮТЬ ЄПІСКОПІВ „ВОРОГАМИ ДЕРЖАВИ“

Прага, 6 грудня. — Комуністичний орган чехословацької армії, „Обрана Ліду“, накинувся вчора зі свого боку на католицьких єпископів в тій країні, обвинувачуючи їх в дволичній політиці та називаючи їх „ворогами нашої держави“. В газеті пишеться, що в тому самому часі, як єпископи погодилися, щоби священики прийняли державну платню та складали присягу на вірність комуністичному режимові, вони рівночасно „ведуть хрестовий похід Ватикану проти нашої держави“. В дипломатичних колах вважають, що виступ „Обрани Ліду“ заповідає нову комуністичну кампанію на остаточне знищення церкви в Чехії.

3,700 ЖЕРТВ В СОВЕТСЬКІЙ КОПАЛЬНІ УРАНУ В НІМЕЧЧИНІ

Люнебург, Німеччина, 6 грудня. — Сюди щойно втік зі совєтської зони Німеччини шеф пожежної сторожі в Ляйпцігу, потверджуючи вістку, що минулого місяця в катастрофі, що трапилася в совєтській копальні урану в Саксонії, згинувло 3,700 робітників. Він твердить, що після катастрофи кордон совєтської поліції цілком замкнув терен для публіки, не допускаючи туди навіть рідних жертв совєтського нещастя.

СОВЕТИ ЗАМОВЛЯЮТЬ В НІМЕЧЧИНІ ЗАЛІЗНИЧІ РЕЙКИ

Франкфурт, 6 грудня. — Американські контрольні власті відкрили, що совєтські висланці запропонували німецьким промисловцям в Рурці контракт на 75,000 тон залізничних рейок для Манчжурії. У висліді, німецькі індустриальні власті за дозволом на експорт замовлених рейок, але навряд чи його дістануть. Це замовлення вияснює теж совєтську політику в справі „об'єднання“ Німеччини.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130
of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Ha рік	\$7.00	One year	\$7.00
Ha пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
Ha три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
Число з понеділка (англійською мовою):		Monday's Issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
Ha рік	\$2.50	One year	\$2.50
Ha пів року	\$1.50	Six months	\$1.50
В Джерсі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
Ha рік	\$10.00	One year	\$10.00
Ha пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
Ha три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА" P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРОКЛЯТИЙ ДЕНЬ

З Москви доходить до американських газет щораз нові вісті з описами підготовки найбільшого торжества, яке коли-небудь існувало. Таким святом має стати день 21 грудня 1949; у цьому дні Йосип Сталін скінчить 70 років.

Програму цього торжества виготовляють кремлівське Політбюро вже давно. Теж розійшлися уже давно з Москви прикази, як мають святкувати цей день по всіх совєтських „республіках“ і сателітських державах, а теж всюди по світі, де існують комуністичні партії. Тому саме ми тепер свідками, як почали навипередки сталінські папі виявляти свою відданість Сталінові, намагаючись один одного перевищити в похвалах і величчю програми, якою має бути звеличений день 21 грудня. Тому теж треба надіятися, що в дні 21. грудня почує культурний світ про такі поклоні Сталінові, яких не діставали найбільш ідоли поганських часів, чи найбільш азійські потентати. До того енкаведисти подбають, щоб славили ім'я Сталіна в дні 21. грудня навіть і ті, що в тюрмах, що на засланні на каторжних роботах. Всюди у цілому царстві Сталіна, обов'язково будуть святкувати день 21 грудня і радіти, що мають щастя разом со Сталіном бути цього дня між живими та ще в совєтському раю... Правда, багато робітників не доживе вже цього щастя з цієї простої причини, бо заповіли, що готові на смерть запрацювати, щоб показатися перед Сталіном в дні 21 грудня з окремими, додатковими успіхами в продукції, очевидно головню у вощній продукції, бо на неї звернене око Сталіна. Не знати теж, чи доживуть свята мистці, що малюють портрети Сталіна, чи різьбять його бюсти, чи письменники та поети, що пишуть нові повісті, драми й вірші в честь Сталіна, бо за те можна бути покараним ще до 21 грудня і зникнути, якщо їх творя не знайдуть апробати в Політбюрі. Те саме є певне теж з вченими, науковцями, музикантами, політиками, дипломатами. Всі вони приють і творять в честь „Ватки“, як чл. Академія Наук в Букарешті, що вже заповіла на день 21-го грудня „святкову наукову сесію“, де будуть доклади про Сталіна як корифея світової науки, мілітарного генія, найбільшого чоловіколюбця і миротворця. Те саме буде повторюватися, річ ясна, на „Академіях“ в Будапешті, Софії, чи Варшаві, а далі теж і у — Львові та Києві.

Не знаємо, чи була коли в історії людства друга людина, яку стільки мільйонів людей ненавиділо б і проклинало, як це є со Сталіном. Під тм оглядом Сталін стоїть куди вище навіть від Гітлера! Десятки мільйонів проклинають його в душі в дні 21 грудня в самих Совєтах, мільйони проклинають його ім'я теж в країнах, що опинилися у совєтській сфері впливів. Проклинають Сталіна сотні тисяч імігрантів, що мусили покидати рідну землю і не можуть і досі вернутись під рідну стріху. Проклинають його всі ті, що їм вбили енкаведисти батька і матір, сина чи дочку, брата чи сестру. Для всіх них день 21 грудня, день 70-літніх уродин Сталіна, буде проклятим днем.

Вільний світ теж повинен відзначити цей день і сказати правду про диктатуру і терор Сталіна та московсько-комуністичну агресію Кремля. Повинен бути відзначений цей день теж в Америці, зокрема серед американських українців, що їх брати і сестри муляться найдовше з усіх у московській тюрмі народів.

Щораз більше занять для жінок

Нові імігранти, які шукають праці негайно після приїзду, здивовані великим числом станків праці для жінок. Часто буває, що жінки й дівчата дістають зараз заняття, а чоловіки мусять пераз довго ждати, поки знайдуть працю. Та передсвятковий рух у великих містах мусить таки спонукати кожного до застанова над не-пропорціональним використуванням жіночої робочої сили. У крамницях дрібного продажу заняті майже самі дівчата, а мужики відсунені до ролі послугачів чи посилюників.

Жіночі видавництва звертають увагу на статистику Жіночого Бюро департаменту праці, яке виказує 440 різнородних занять у протиставленні до 70 родів праці перед строками. Теж надіються, що з ухваленням нового закону про суспільне забезпечення кількості занять напевно зросте.

Найліпше платні професійні працівники й власники та управителі чи урядники в різних підприємствах. У тих двох категоріях праці є zatrudнених 2,000,000 жінок.

До збільшення кількості робочого жіноцтва причинилася найбільше остання світова війна. Від 1940 р. яких півмільйона жінок покинули домашню працю і пішли на ліпше платні роботи. Багато пішло до війська, коли там відкривалась для них нова ділянка. Тепер багато жінок має працю ще й в летунських підприємствах. Назагал уже нараховують 17,575,000 робітниць у всіх ділянках праці в Злуче-

них Державах, а це становить 30 відсотків усього робітництва та 31 відсотків всього жіноцтва Америки повище 14 років життя. Не враховано тут ханлевих робітниць, звичайно микільних дівчат, які шукають праці при різних нагодах, головню підчас свят. У загальному числі робітниць працює більше замужних жінок ніж незамужних і це викликає велике здивування.

Дальші вєратати праці для жінок щойно відкриваються, головню в таких підприємствах, у яких треба вишколу й зручності. Тут передбачують для жіноцтва навіть більшш можливості ніж для мужчик. Деякі професії з високими вимогами знання ще майже замкнені для жіноцтва. У ділянці учительській жіноцтво віддавна має велике поле, яке буде поширюватися в міру збільшування прилюдних фондів на втримання високих і фахових шкіл. Як американські жінки зачали займатися вже й становища амбасадорів закордоном, значення жінок, як відповідальних представниць нації, незвичайно зросло. Це теж стало для молодих дівчат заохотою до посягання по становища в міжнародних організаціях.

Зате жіноцтво не найшло собі належного місця в робітничім, юнійнім русі. Це майже виключно ділянка чоловіків. Але як до юнійного руху вмишаються теж і жінки, тоді як треба надіятися, цей рух стане на вищому щаблі в загальнім суспільнім русі.

Віктор Приходько.

Український „дипломатичний календар“

Це безперечно є те, що мусить собі зладити українці на рік 1950.

Що ж це за календар і нащо він потрібний?

Пояснення можуть бути довгі і короткі. Візьмемо останні. Історична доля розсіла українців по цілому світі. Те, що сталося в роках 1947-49, — є безперечно подія, що займе в анналах України дуже поважне місце. Саме в цих роках по всіх країнах світу опинилися українська еміграція, при чім не як еміграція економічна, зарібкова, а як еміграція політична, оточена численними кадрами людей, що прийшли не тільки шукати притулку, але принесли із собою українську визвольну ідею, якої вже не можуть покинути, яку спонтанно хотять реалізувати

у всяких умовах і при всяких обставинах.

Говориться небезпідставно, що ми є амбасадорами України, покликани репрезентувати її перед цілим світом і працювати для неї в кожному куточку земної кулі.

І це ми робимо, стараємось робити. По всіх країнах нашої розселення ми позастовували свої громади та установи, а ці останні одною із своїх точок мають — інформувати відповідної країни про нашу Землю — країну, про наш ідеал політичний, про наші досвідчення культурні та мистецькі. Для осягнення цього, ми маємо на увазі навізання у відповідній країні стосунків з її політиками, видатними громадськими діячами, науковцями, письменниками, жур-

налістами, — взагалі з людьми, що керують життям певної країни, виворюють в ній громадську опінію, а крім того мають вплив також і за межами своєї країни, в установах та організаціях міжнародних, роля яких у формуванні світу стає все більш поважною.

Але як ми цю роботу робимо?

І ось тут ми мусимо себе покритикувати. Цю надзвичайно важливу працю ми провадимо переважно дуже примітивно і без попереднього плану, без програми, без підготовки — цілком доривочно, випадково, несистематично і неорганізовано. Знайомства і зустрічі наші з видатними представниками в тій чи іншій країні здебільша випадкові, виступи несподівані, неорганізовані, зв'язки несистематичні і поверхові і, як результат цього всього, — наслідки дуже скромні або й ніякі.

Та, воно, ніби й дивуватись не можна. Проіздемо ми здебільша в країну зовсім незнайому, — все нам тут чуже: народ, його мова, історія, побут, політичний устрій, організація цілого життя і т. д. Тому й наші дипломатичні кроки в такій країні мають ті риси, на які ми вказали вище.

Але так залишатись довго не може. Минуло уже пару літ, як ми розселились по різних країнах — хоч поверхово, — уже пізнали цілий комплекс їхнього життя і далі уже можемо і повинні провадити свою політичну працю в цих країнах більш упорядковано, поважно і відповідально.

І ось засобом для цього має нам стати „дипломатичний календар“.

Такий календар ми, українці, мусимо собі зладити в кожній країні. Почавши від 1 січня і до 31 грудня кожного року. Кожна країна-державка живе своїм життям і в ній кола не що-дня, то що-тижня, що місяця відбуваються події, акти і факти, про які українці мусять знати заздалегідь і про які вони заздалегідь мають умовитись, що використують їх для тих чи інших своїх виступів, на в'язання зв'язків і т. д.

Які ж це події і акти?

Іх повно в кожній країні. Вони є характеру державно-політичного, культурного, поступового, мистецького і т. д. Конкретно — державні свята, історичні дати, ювілеї та інші визначні дні в житті видатних офіційних осіб, державних мужів у певній країні. Далі — визначні дати з культурного життя тої чи іншої країни — ювілеї письменників, науковців, мистців і взагалі видатних людей в цих галузях; також — визначні дати в житті відповідних куль-

(Довідчення на стор. 3-ій)

Л. Луца.

ВЕЧІРНЯ ГОДИНА

(В тринадцяті роковини смерті Василя Стефаника).

Чудна якась вечірня година. Обстановка хатня і кути замазуються і пропадають у вечірнім сутінку, а в голові зарисовуються давні образи щораз виразніше. Згадую про свої зустрічі з Василем Стефаником. Не з особою великого нашого письменника, бо я його тільки раз бачив і то далеко, як він промовляв на сцені у Відні восени 1916 р. Говорив тоді про великого сина галицької землі — Івана Франка. Говорив так, як і писав: короткими і врівняними реченнями. Але сказав дуже багато.

Та з творчістю Стефаника я стрічався дуже часто. Вперше, ще як учень дрогобицької гімназії, тої самої, де і Стефаник здавав матуру.

Дрогобицькі учні вивчали його творчість, бо гордились колишнім товаришем своєї школи. Було це ще перед першою світовою війною, коли урвалася була нитка його творчості, і він мовчав довгі роки. В дискусії плав був запит і про те, чому автор „Синьої Книжечки“ не пише далі. Д-р Володимир Бирчак, що був присутній на наших сходинах, пояснив нам, що багато людей ставить такий запит, звертаючися і до самого автора „Дороги“. Та Стефаник відповів одному такому влізливцеві:

„Кожна свиня лізе до мене з отим „Чому не пишете?“

І ми вже мовчали. Ми не знали тоді, що вулкан не вибухає завжди, тільки деколи, що грім не гремить довго, що блискавка тільки на хвилю прорізує чорні хмари і гасне, осліпивши своїм блиском тих, що на неї дивляться. Така була і Стефаникова творчість...

Пригадую собі і другу свою стрічу зі Стефаниковою творчістю. 28 серпня 1915. Сотник Дмитро Вітовський веде свою сотню до наступу на завалистих полях. Проти нас чорна хмара московської солдатни хоче загарбати ту нашу рідну землю, якої так трималися Стефаникові герої — селяни.

„Земля — то все, як є своя!“ — казали вони.

Тримаю в закамеліні руці рушницю і скоками підходимо до ворога. Згадався мені „отой Ангін“ із „Синьої Книжечки“ Стефаника.

„Іду я з хати, гет цілком вже віхожу, та й поцулював сми поріг та й іду. Не має та й рещта! Бій, як пса, від чужої хати! Можна — Можна — проши! Було мое, а тепер чуже. Віхожу надвір, а ліс шумит, словами говорит: вернись, Антоне, до хати, вернись, мой!“

І згадалася тоді мені ще й співанка, яку Стефаник згадував у своїй „Вечірній годині“:

Ой, не коси, бубуку сина,
бо си зробиш по колина.
Та най тота чайка комент
що набакір шарку носить.

Та пісня брєніла в мой голові, а ворожі кулі осами й шершенями зачали нам понад головами, як ми лежали в подільській гречці, та ми зривалися до бою, аж відогнали ворога від своїх хат.

Згадується мені і третя стрічка з автором „Синів“. Але це був уже „новий“ Стефаник. „Земля — то все, як є своя!“.

Тепер „землю“ — вже була Україна.

„Послідний раз прийшов Андрій; він був у мене вечний.“ „Тату, каже, тепер ідемо воювати за Україну.“ „За яку Україну?“ — А він підоймив шаблев груду землі та й каже: „Оце Україна, а тут — і справив шаблев у груди — отут її кров, землю, нашу ідем від ворога відбирати“. Як та його шабля блиснула та й мене засліпила. „Сину, кажу, та є ще в мене менший від тебе Іван, бери і его на це діло; він дужий, най вас обрх закопаю у цю нашу землю, аби воріг з цього коріння її не виторгав у свій бік“.

Про отого „нового“ Стефаника мав доповідь на Семінарі Словянської Філології при Карловому Університеті в Празі — покійний уже сьогодні Микола Гнатішак. Присутніми були студенти всіх словянських народів — а керівником був чеський професор словянських літератур — Ян Махаль. Гнатішак відкрив увесь чар ляконічного Стефаникового слова і творчості автора „Синів“ зачуравав усто аудиторію і самого професора. За свою працю віддав він найвищу похвалу в формі першої нагороди... Та ми, українські учасники, раділи не грошевою нагородою нашого асємля, тільки успіхом українського слова — „Його (Стефаникового) слова“...

А пізніше прийшла та невідклична хвиля, коли в 3 годині і 30 хвилин ранку 7 грудня 1936 року Великий Василь Стефаник замкнув свої очі назавжди в своєму Русові. Умер, як умирали всі українські власники своєї землі. Висповідав його брат-митрополит Шептицький, ігумен Климентій Шептицький, а при його смерті був присутній русівський парох, о. Дольний, якого Стефаник дуже шанував і любив.

І я тоді мав довшу стрічку зі Стефаником, бо писав про творчість того українського письменника, якого великий Франко назвав „найбільшим мистцем українського слова після Шевченка“. Підкреслював я його зв'язок з українською землею, що розрослася в останніх його творах в ідею всієї України. Зазначував я також, що Стефаник належно оцінював і ту наслідую Силу, що керує долею людей і народів і ніде в своїх творах не виступав проти Бога, хоч і формально належав до радикальної партії.

Старий Максим зі „Синів“ приляк до землі і молився:

„А ти, Мати Божа, будь мой гадзинец; ти з своїм Сином посередни, а коло тебе Андрій та Іван по боках... Ти дала сина одного, а я двох“.

А пізніше, вже на чужині, в чужій і несприятливій Німеччині, я часто думав про Стефаникову творчість. Я бачив, як наші скитальці радісно сідали на вози, щоб їхати в світ за очі на незнану скитальщину, залишаючи в Європі всю свою мізерію і похиження та переслідування. І я згадував тоді ста-

(Довідчення на стор. 3-ій)

ЧЕТВЕРТИЙ КОНГРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

IX. СЛОВИНА СЕНАТОРА ОЛЕКСАНДРА СМІТА

Після виходу Мр. Шогнесі, адв. І. Панчук, що знову перебрав провід нарадами Конгресу, заповів приваєність сенатора Злучених Держав, Олександра Г. Сміта. Прихід сенатора приваєні привітали стоячи та ширими оплесками. Євген Рогач, представляючи сенатора Конгресові, говорив:

Я не маю досить слів, щоб могли належно представити вам достойного Олександра Сміта, сенатора Злучених Держав та члена могутнього сенатського комітету закордонних справ. Ви маєте перед собою мужа, який зробив дуже багато для української справи, зробив більше, як хто-небудь інший. Теж і тепер, дарма що занятий важливими справами передвиборчої кампанії поза столицею, він спеціально приїхав до Вашингтону, щоб бути на нашому Конгресі. Недавно він був в Європі та віддав чи не найбільше уваги групі українських скитальців. В останньому він відбув поїздку по Орієнті. Сенатор Сміт є справжнім приятелем українців, бо він їх найкраще розуміє.

Сенатор Сміт на початку свого виступу стверджує, що за кожним разом, як він тільки зустріється з українцями, його завжди огортає родинне почування. Він завжди відчуває і знає, що він є справді між своїми. Він пригадує собі свій побут між українськими скитальцями в Європі і він теж знає та високо оцінює ту піддержку, яку йому завжди дають американські українці. Він подивляється відвагу і героїзм українського

народу в його боротьбі за волю. Власне через ці змагання до волі українці так близькі його серцю. Він знає, що ця нерівня боротьба українського народу продовжується і він знає, що вона є виявом до доказом найшляхетніших змагань до волі всього людства. Українська боротьба за визволення є — по думці сенатора Сміта — важливим фактором в пробудженні людства та його змагання до скинення кайдан імперіалізму і старого колоніалізму. В дальших своїх виводах сенатор Сміт говорив:

„Змагання українського народу до волі і незалежності протягом періоду багатьох років страждань і неволі стало заповідником великої хвилі націоналізму, що в післявоєнних роках охопив весь світ. Табори переміщених осіб в Європі є доказом незламної рішучості сміливих одиниць заповісти собі волю і не підкоритися брутальності та злудним обіцянкам фашизму-нацизму і комуністичного марксизму. Я бачив цих людей в Європі, які волюють концентраційні табори з усіми їхніми невідгодами і терпіннями, ніж мали б вернутися до своїх домів, контрольованих тепер безпощадною тоталітарною владою...“

„І тількищо вернувся з поїздки по Далекому Сході, де так наочно проявляються націоналістичні змагання до волі. Це є великим привілеєм і відповідальністю наших Злучених Держав вести і допомагати в цих змаганнях до повалення кайдан імперіалізму та старої політики колоніалізму, і допомогти цим поневоленим воюючим народам допомогти собі самим. Недавно ми зробили під цим оглядом початок, проголошуючи нову Філіппінську республіку, базовану на демократичних принципах західної традиції.“

„Я відвідав Корею, де нарід південної частини цієї країни організує нову республіку з метою визволити всіх корейців, включно з тими в північній частині, що опановані Росією, від деструктивного комуністичного паралічу. Я відвідав Формозу, що колись була під пануванням японців та яка сьогодні змагається за свою власну волю і пригортається до оборони проти комунізму, що починає душити цілий Китай. Я відвідав

Японію, яка перед другою світовою війною була імперіалістичним деспотизмом, керованим військовою клікою та яка започаткувала війну на Пацифіку і мало що не принесла смерть та загибля всіх вільних інституцій на Далекому Сході. Сьогодні японський нарід, під вмілим провідом генерала Мек Артура і групи його співробітників, починає розуміти добродієства волі західної традиції та приймає цю волю за свою.“

„А кілька днів тому весь світ сердечно привітав народження нової Індонезької республіки. Теж тут започатковано програму, щоби дати народові можливість розпоряджатися і володіти самим собою та раз на завжди зірвати з викривленою колоніальною політикою.“

„Якщо ми розглядатимемо справи в перспективі історії і не під кутом хвилих досягнень в роді комерційних користей, ми побачимо, що ці задушевні бажання і змагання українського народу протягом так багатьох років базуються рішучо на тих самих здорових принципах, якими керуєвався наш власний англо-сакський нарід продовж бурхливої історії тисячі років і які привели його до незалежності та розуміння святости індивідуальної людської істоти.“

„Крізь призму того всього ми спостерігаємо далшу загрозду для правди, яка криється в глибині нашої душі та в об'єднанні людського роду і його розвитку з вірою у великого Творця. Ми, християни, віримо в святість індивідуальної людської істоти, як це означив основник нашої релігії. Але народи всіх релігій тепер постійно наближаються в розумінні правдивішого змісту батьківства одного Бога і братерства всіх людей та глибокої правди, що наші основні вольності впливають з цього широкого розуміння. Велике Призначення наділило людей волею та казало їм жити разом. Але нігде нема сказано, що одна частина людей на цій наїшій землі повинна бути опанована та бути під контролею будь-якого іншого народу. Змагання українського народу до волі і незалежності є тільки виявом його визнання цієї вічної правди...“

Свою хвилюючу промову сенатор Сміт закінчив: „Я перервав всі свої інші обов'язки на цей день та прийшов до Вас, (Продовження на стор. 4-ій)

Проф. П. КОВАЛІВ

НАША ДВОМОВНІСТЬ

2)

Докінчення.

Хоч би куди закинула нас доля, — всюди ми повинні зіткнутися з фактом двомовності, якщо ми не бажаємо зректися своєї національності. Завжди і всюди ми повинні пам'ятати, що, крім офіційної мови тієї держави, того народу, де ми перебуваємо, нашу беззаперечну увагу повинна привертати й своя рідна мова. Ми не раз з повагою ставимось до поліглотів, людей, що знають багато мов. А хіба ми неспроможні знати хоч би дві мови, однієї необхідний мінімум життя на чужині? Обставини життя примушують нас вивчати чужу мову (англійську, еспанську та ін.), стикаючись з чужою культурою, до якої треба, розуміється, ставитись з великою пошаною, але разом з тим треба всіма засобами оберігати й рідну мову, рідну культуру, оці найбільшу відроду, що її можна мати в важкій хвилині туги за рідним краєм. Великий наш поет Тарас Шевченко терпів тяжкі моральні муки на далекому засланні, і рідна мова, що нею він виливав на папері свою тугу, була для нього найбільшою втіхою в житті. Шевченко ніколи не забував про свій нарід, про свою рідну мову (хоч досконало володів і російською мовою), бо рідна мова була для нього душею його народу, що для нього він віддав своє життя. Наші видатні письменники — Нечуй-Левицький, Панас Мирний, Михайло Коцюбинський, Леся Українка та ін. досконало знали офіційну російську мову, але ще краще знали рідну українську мову, писали нею свої твори, говорили нею, де тільки можна було, оберігали її як найдорожчий національний скарб. Цим самим шляхом пішли і наші сучасні письменники й поети, що гірка доля судила їм тинятися по чужих землях. На цей шлях двомовності повинні стати всі українські емігранти, якщо вони й далі хотять залишитися українцями.

Треба знати ще крім того, що на нашу долю припала велика історична місія — поставити нашу національну мову в ряди мов інших культурних націй світу. Коли наша мовна ланка тепер по всьому світі як найкраща з усіх пісень; коли наші бандуристи своєю висококомістською грою, якої ще не знала історія бандури, полонили серця народів Європи і тепер мають тримати високий мистецький престиж в Америці; коли мистецькі виставки, продукт наших скитальців по таборах Німеччини, наочно довели духовну вищість нашого народу і буквально зачаровують відвідувачів-чужинців, — то чи не повинні ми поставити на чільне місце й нашу мову, як мову висококультурної нації? Так, повинні! Ми масмо нагоду вивести в світ нашу мову й показати її світові в усіх її красі. Нам треба домогтись, щоб наших класиків чужинці читали в оригіналі. Шевченків геній увесь тільки в оригіналі. Ніхто не спромігся досі й не спроможеться ніколи віддати чужою мовою дух його творів, дух його народної — поетичної мови, такої оригінальної, такої своєрідної! А для цього треба насамперед самим нам цінити як слід українську мову, плекати, вивчати.

Наша молодь! Цвіт нашої будучини! На неї, що становить собою друге покоління першої імміграції і перше покоління нової імміграції, на неї покладаємо ми велику надію в плеканні рідної мови в бурхливому океані інших мов світу. Згадавши лише факт зустрічі молоді з українським діалектом — дуже відрідний факт, але все ж таки треба плекати рідну мову і в товаристві, плекати її там, де офіційна мова

державна не стає на перешкоді. В цьому відношенні молоді старої імміграції може мати велику послугу від молоді нової імміграції, що українську мову знає краще, вивчивши її в середніх і високих школах, здобувши науку цією мовою. Треба завжди пам'ятати, що коли ти себе вважаєш українцем, коли ти свідомий великого обов'язку перед твоїм народом, то ця свідомість насамперед є свідомістю мовного порядку, як і взагалі національна свідомість є свідомістю мовного порядку. Ти думаєш по-українськи, бо ти свідомий того, що належиш до української нації, до української нації. А всяке думання, всякий творчий процес нашого мислення — процес мовного порядку.

З усього сказаного випливають практичні висновки. Українська імміграція (стара й нова) в своїй культурно-громадській діяльності повинна велику вагу звернути на вивчення рідної мови. Ми не беремо на себе сміливості говорити про організацію в Америці, Канаді та ін. країнах суто українських шкіл, як це зробили скитальці в Європі, організувавши свій університет, дві високі духовні школи, технічно-господарський інститут і високу економічну школу. Про можливість цих неможливостей організації таких шкіл скаже нам наше ближче майбутнє. Але про організацію курсів українознавства або спеціальних курсів української мови і літератури, або про заснування кафедр української мови при місцевих університетах говорити можна і треба. Це наш перший обов'язок. Ми не сміємо допустити до того, щоб третє покоління старої української імміграції вийшло із складу української нації. Треба запобігти цій небезпеці.

Дуже відрідним явищем є відкриття при манітобському університеті відділу славистики та існування вже кафедр української мови в Саскатуні, Саскачевані і взагалі та акція, що її ведуть українці Канади за впровадження української мови в університетському навчанні. Нині вже в Канаді й мови немає про будь-яку мовну і культурну асиміляцію, а панує погляд, що „свідомість та ознайомлення з культурою предків є побажаною прикметою доброго канадійця“. Зокрема таку думку висловив сенатор Томас Крікар на бенкеті сприводу святкування 75-ліття міста Вінніпегу. Він сказав, що „той, хто забуває культуру своїх батьків, не може піднятися до висот громадянства“. Цей вислів канадійська газета „Український Голос“ розцінює як „репрезентативний погляд канадійців широкого світогляду“.

За прикладом Канади мають нагоду вивести в світ нашу мову й показати її світові в усіх її красі. Нам треба домогтись, щоб наших класиків чужинці читали в оригіналі. Шевченків геній увесь тільки в оригіналі. Ніхто не спромігся досі й не спроможеться ніколи віддати чужою мовою дух його творів, дух його народної — поетичної мови, такої оригінальної, такої своєрідної! А для цього треба насамперед самим нам цінити як слід українську мову, плекати, вивчати.

Наша молодь! Цвіт нашої будучини! На неї, що становить собою друге покоління першої імміграції і перше покоління нової імміграції, на неї покладаємо ми велику надію в плеканні рідної мови в бурхливому океані інших мов світу. Згадавши лише факт зустрічі молоді з українським діалектом — дуже відрідний факт, але все ж таки треба плекати рідну мову і в товаристві, плекати її там, де офіційна мова

3 ТЕАТРУ

Нова прем'єра в театрі Гірняка

„Господина заїзду“, Гольдони в Нью Йорку, 26 листопада.

Велике мистецтво живе віками і сьогодні ми щиро сміємося та захоплюємося песою Гольдони „Господина заїзду“, написаною 200 років тому. Її персонажі, хоч одягнені у вишукані костюми 18-го віку, говорять нашою сьогодинською мовою, бо вони є втіленням вічно-людських почуттів.

Театр Гірняка вибрав п'єсу „Господина заїзду“, як одну з п'єс класичного репертуару світового театру, що йде в найкращих театрах усього світу.

І українці Нью Йорку не є винятком з глядачів усього світу щодо оцінки цієї п'єси — вони її сприйняли з захопленням. Легка, дотепна, цікава п'єса викликає неослабний інтерес і безперестанний сміх глядача.

В центрі п'єси стоїть „Господина заїзду“ Мірандоліна Тамара Познякова, а навколо неї упадають всі герої п'єси, чоловічого роду. Та й, мабуть, не помиляюсь, сказавши, що половина залу теж закохалась в Мірандоліну Тамару, а вся зала зачарувалась.

Мірандоліна — справжня дочка італійської нації — красива й розумна, свідомо свого впливу на чоловіків.

Вона є втіленням вічно-жіночого, але не жіночого, а бойового, самостійного, що протиставляє себе чоловікам, що протиставляє їм, а завоює їх, вибираючи собі, але не даючись бути вибраною.

Тамара — Мірандоліна повна волею, чар, почуттів і протестом проти дій навколо неї. Вона є втіленням вічно-жіночого, але не жіночого, а бойового, самостійного, що протиставляє себе чоловікам, що протиставляє їм, а завоює їх, вибираючи собі, але не даючись бути вибраною.

Всі закохані герої є різні, всі цікаво задумані автором і може ще цікавіше представлені акторами.

Йосиф Гірняк грає старого маркиза ді-Форліпполі, підтангоного аристократа без грошей, але з великими амбіціями. Безсильний, хитренький, трохи голодний, а в тім з золотим лорнетом і в білій шовковій стрібі — Гірняк безпідобно подає тип той аристократії, що саме 200 років тому догнала і уступала своє місце в суспільстві здоровим паросткам народу.

Граф д'Альфонсо — є істинний тип аристократа. Він силіє грішми і думає, що за гроші матиме все, в тім числі і серце Мірандоліни. Лисняк до цього дійшов в ролі і дав чіткий образ молодого ласуна.

Володимир Змії грав вірного слугу Фабріціо, з яким Мірандоліна врешті заручилась. Він прекрасно подає тип безпосереднього хлопця, відданого закоханого, який то вірить своїй коханій і падається на гарне майбутнє, то шалено ревнує, а врешті є щастливий наречений.

Актор Василь дав ще один цікавий тип закоханого — безнадійно закоханого скромного слугу, у якого ніяких надій нема і який хіба може плакати з горя, як уже час від'їжджати з дому чарівної Мірандоліни.

Але найцікавіший з усіх закоханих є кавалер ді-Рінамі — фратте у виконанні Івана Колосова. На початку п'єси то є жінкозенавистник, що аж брухтальний з прекрасною Мірандоліною. Поступово він підпадає під чари красивої хитруньки, переходить через стадію ніжної закоханості і врешті падає таким нестримним коханцем, що трохи не виламує двері в заїзд і не вбиває стоїх суперників.

Колосов прекрасно передав усю гаму почуттів, звичайно, трохи підкреслено, а Тамара чи то пак Мірандоліна, граючи жінкою, як кинька з мишкою, аж поки її гра так далеко не зайшла, що красуня почала боятись за свою честь та життя, на швидкоруч вибрала собі нареченого з поміж усіх закоханих, а останнім, для загального спокою, запропонувала вийти з заїзду.

Молоді акторки І. Куліш та Л. Погребинська виказали дві турних установ та організацій, напр., ювілей школи, закладка театру, заснування такої й іншої громадської організації, з'їзди, конгреси, мистецькі вистави, видатна спортова подія і т. д., і т. д. Словом, — надзвичайно багато нагод, коли виступ українців може бути для чужинців приємний, вітаний, бажаний, а для нас завжди — корисний.

Але звичайно, не все і всюди ми мусимо й можемо виступати, — як з погляду політичного, тактичного, так і з погляду наших еміграційних сил і можливостей. Отже для усталення всіх цих моментів, українці в кожній країні мусять собі виробити „дипломатичний календар“. Занятись цим мають особи, більш-менш добре ознайомлені з певною країною-державою та її життям. Взв'язавши до рук календар певної країни, — в даному випадку на рік 1950-тий, наші референти мусять перейти його, по порядку, день за днем, нотуючи ті дати, свята, події, в яких українці мусять, повинні б чи можуть виступити. Проект референтів переглядає управа головної репрезентативної української організації в певній країні чи ширша спеціальна рада, затверджує її — і ось українська еміграція в певній країні дістає програму чи план праці на цілий рік.

Тоді ситуація корінним способом міняється. Українські організації, що часто замиряються і навіть зовсім умиряються від безділля, порожнечі, від сірих, одноманітних буднів, дістають конкретну програму праці, до того ж визначену певними датами, що ту пращу завжди підганяють, інтенсифікують. Це — по стороні внутрішній. Але головний ефект по стороні зовнішній. Ми, українці, що живемо в певній країні як бідні, скромні „скитальці“, пропускаючи всі і всякі нагоди для зареєстрування своєї країни і свого народу, про такі нагоди, зможемо навести, справді стати амбасадорами своєї країни. Маючи в руках свій „дипломатичний календар“, себто програму праці, маючи можливість задалегідь підготуватись до такого чи іншого виступу — пок. президент Т. Масарик сказав, що він ніколи не йшов на розмову з видатним політиком, попередив не причитавши його творів), — ми, зви-

чезаючи прекрасний вишкіл і добрі здібності.

Тверда й майстерна рука режисера Олімпії Добровольської почувалась в усіх виставах. Все створило прекрасне ціле, всі мізансцени, кожний рух — все було на місці в гармонійних акордах легкого, але високо-мистецького театрального видовища.

Оформлення сцени В. Лисняка мистецьке-скромне, його майже нема. Золотаві меблі на тлі замкуватих завіс є натяком на далекі часи 18-го віку, на його вишукані смаки.

Така висококультурна постава, як „Господина заїзду“, це надзвичайно корисна поява в житті нашого широкого українсько-американського загалу. Вона зв'язує нас з цінностями світової культури, поширює наші горизонти, виводячи за межі вузького гетто, і показує, що то є справжній український театр, справжній актор і справжній режисер.

А крім того, вистава дає дві години чудесної веселої розваги. Нею зачаровується кожний — і знавець театру, і втомлена людина, що шукає відпочинку, і молодь, що шукає розваги.

Любов Дражевська.

Український дипломатичний календар

(Докінчення зі стор. 2-го)

чайню, той виступ переведено гідно і вдатно, бо не є мій гірші від інших людей і в кожній країні маємо нині подостатком інтелігенції. Але в інтересах справи необхідно, щоб такий календар був виводжений по всіх країнах. Це тоді дасть ще більший ефект. Бо бувають події в певній країні, що переростають межі цієї країни. Напр., ювілей письменника чи діяча більшого масштабу, — на таку подію можуть відгукнутись українські організації із інших країн. Але про неї повинні задалегідь поінформувати українські організації тої країни, в якій підхід має відбутись.

Само собою зрозуміло, що „дипломатичний календар“ мусить поповнюватись і тими подіями і актами, що виникають в певній країні протягом року і не були передбачені в календарях.

Окремо належить зазначити, що ціла акція зовнішніх виступів українців у поодинокі країнах мусить бути до певної міри скоординована. Ми маємо Українську Національну Раду, а в ній Ресорт Зовнішніх Зносин, що відповідає за українську зовнішню політику. Отже один примірник „дипломатичного календаря“ з кожної країни, повинен бути надісланий також до Виконного Органу УНРади. Річ в тім, що в багатьох випадках буде вказаним, щоб з певним актом виступила теж загально-українська Репрезентативна.

Ще два слова про Злучені Держави Америки. Ця країна, — з її масштабами, мільйонами містами і широким демократичним ладом і, як наслідок, пишним розцвітом життя політичного, громадського, культурного, мистецького, нарешті, з її багатьма етнічними групами, дає особливі можливості і нагоди для використання цього терену в інтересах української справи. Але для нас, новоприбулих іммігрантів, — це густий ліс і хащі, в яких можна безнадійно запутатись. Тут, як ніде інде, потрібний „дорогий вказник“ — „дипломатичний календар“. І златити його можна буде тільки при найближчій участі нашої старої українсько-американської еміграції, під загальним керівництвом Українського Конгресового Комітету.

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“

Пожертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи“, підтверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Листа: ч. 35

Видаті:

Жертви:

Видаті:	Жертви:	97 Михайло Бродський	1.00
Sergij Shorok	6.50	97 Леон Бродський	1.00
Іван Паук, передп.	2.00	100 Іван Гомінок	2.00
Дмитро Присяжнюк	2.00	127 Іван Грех	2.00
Іван Оленік	2.00	130 Михайло Зелем	2.00
Андрій Шерба	2.00	130 Антін Карнович	2.00
Петро Шенеленко	1.20	133 Антін Сурма	2.00
Петро Кашенко, передп.	1.00	133 Данило Мотуз	2.00
Іван Рудинський	1.00	139 Микола Столярчук	2.00
28 Магун Гринь	2.00	158 Гаушій Теодор	1.00
29 Михайло Малишак	2.00	161 Писиф Литвин	5.00
39 Силгур Михайло	3.00	170 Онуфрій Писиф	2.00
39 Рибак Константин	3.00	170 Стефан Мухомович	2.00
39 Дачук Василь	2.00	182 Олександра Комар	5.00
39 Кайя Василь	2.00	190 Бігун Василь	2.00
39 Лесюк Іван	2.00	192 Василь Гудзія	5.00
39 Мерпа Михайло	2.00	194 Онуфрій Литвин	2.00
39 Вендерський Зенон	2.00	204 Василь Дворчак	2.00
39 Слободський Іван	2.00	206 Микола Вещал	2.00
39 Шкокалюк Олександр	2.00	211 Теодор Соколовський	2.00
39 Пугулик Іван	2.00	218 George Nedostup	2.00
39 Лудинський Теодор	2.00	218 Микола Корещий	2.00
39 Онуфрійський Віктор	2.00	243 Теодозій Мендильський	2.00
39 Ігорський Антін	2.00	248 о. Іларіон Врублевський	3.00
39 Гайдук Антін	2.00	254 Андрій Мельник	2.00
39 Лупіак Ізидор	2.00	258 Семен Ментус	2.00
39 Оленяч Дмитро	2.00	279 А. Морозовський	2.00
39 Ігорський Мислав	2.00	281 Микола Мороз	2.00
39 Порциняк Гнат	1.00	294 Яніс Салій	2.00
39 Писиф Солонський	2.00	308 Григорій Лупиняк	2.00
39 Богдан Тополицький	2.00	317 Лука Залеський	2.00
39 Гринько Прунько	1.00	349 Микола Вирбицький	2.00
39 Михайло Личак	3.00	357 Гнат Твердий	2.00
39 Стефан Штик	2.00	361 Анна і Матвій Боднар	5.00
39 Романюк Михайло	2.00	361 Петро Свистун	5.00
39 Т. Мороз	2.00	361 Михайло Петрівський	2.00
39 М. Басюк	2.00	361 Дмитро Салчак	2.00
39 Василь Бродський	2.00	367 Олександр Данила	2.00
39 Анатолій Бродський	2.00	376 Данило Троз	2.00
39 Михайло Бродський	2.00	385 Казимир Тимко	2.00
39 Микола Бродський	2.00	385 Катерина Кузін	2.00
39 Річард Бродський	1.00	389 Justine Nakow	3.18
		476 Михайло Лібрук	2.00

ВЕЧІРНЯ ГОДИНА

(Докінчення зі стор. 2-го)

рого Івана Дідуха з „Камініного хреста“ — та Данила й Семена з „Вона земля“.

Як Іван Дідух мав їхати до Канади, то такий його туск напав, що чихолонка грим і чупер собі якійсь, мочес си по соломі, як худобина. А потім нечисте цукнулося до нього! За малу філю був би си затег. Але нагадав си за свій хрест та й його відійшло“.

А на своїм горбі поставив хрест і „вібив на ньому своє намено і своєї жінки“, бо їхав немов у могилу.

А тут скитальці з усімком на устах ідуть у світ за очі...

Чи наші люди стали вже тими „світловими людьми, як англіїці, що з радістю ідуть у чужі землі, чи вони є, може, отими „тумами“, яких казав рубати шаблями кошовий отаман Сірко, коли визволені з татарської неволі, хотіли йти назад у Крим?...

А може вони замінили з гли-

бокого горя, як та Данилова жінка:

„Доки ще виділа з фіри наше село, то плакала та з воза тікала, та невістка її здоганяла, а як не вдріла вже свого села, то замінила“.

Так, велике горе впало на нашу землю.

Та віримо, що прийде час, і ми, як Данило, „завернемо свої вози до схід сонця, аби Бога не гнівити...“, бо „наше діло з землею... з рідною землею“.

І заговорять скитальці, як промовила і замінила Данилова жінка:

— „Ідім, Даниле, додому, ідім!“

УВАГА! — ЕЛІЗАБЕТ І ОКОЛИЦЯ!

ГУРТОК „ЛЮБИТЕЛІВ СЦЕНИ“ при ОРГАНІЗАЦІЇ „САМОПОМІЧ В НЬОАРКУ“

— відіграє: —

В СУБОТУ, 10. ГРУДНЯ 1949

комедію на 3 дії

„ГРІХИ МОЛОДОСТІ“

В ЗАЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

214 Fulton Street, Elizabeth, N. J.

Дохід на допомогу скитальцям.

Початок година 7. вечір.

Вступ \$1.00

ТЕАТР-СТУДІЯ

під мистецьким керівництвом ЛОСИПА ГІРНЯКА

В СУБОТУ, 10. ГРУДНЯ 1949 Р.

В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ, 216-218 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Карло Гольдони:

„ГОСПОДИНЯ ЗАІЗДУ“

Комедія на 3 дії. Переклад Микола Понедька. Постава: Олімпії Добровольської. Оформлення сцени: В. Лисняка.

Початок у год. 7. вечора. Квитки продаються в Укр. Народному Домі, Бруклін, Н. Я.

Слідуюча прем'єра Театру-Студії: Генрик Ібсен: „ПРИМАРИ“, драма на 3 дії.

Classified Advertising

FOR CLASSIFIED ADS CALL:
Worth 2-3056
2-3057
2-3058

NURSING HOME, chronics, invalids, convalescents, private, semi-private rooms. Moderate rates.
Center Moriches 758

UNUSUAL GIFTS, FAVORS.
Christmas, Conventions, Banquets, Parties, GALE'S-ROJAC CORP., 80 Washington St. Whitehall 4-5029.

CHILDREN BOARDED—3 years and up. Country home, \$15. Lynbrook 3-4932-J.

NURSES—1 Scrub, 1 Head, 2 O.B. Department, 3 General Duty. Attractive Young RN's. Jeanette R. Matthews, R. N. Supt. Eastis, Florida.

HOPEWELL JUNCTION, N. Y.
Old Homestead, 10 rooms, no improvements. Owner, Mrs. K. BURNE, Bowne Hospital, Poughkeepsie, N. Y.

NYLONS
First Quality 51-15, 3 pairs \$2.99 plus 15¢ handling. Write or call for colors, Copperleg, Taupe, Cloudy gray, Cocoa trapper. Send check or money order.
Q. T. SHOPPE
50-04A Main St. Flushing, N. Y.
FL. 8-7816

MAINTENANCE MAN
Familiar with graphic arts machinery. Steady work. State qualifications.
JOHN H. BURKE & COMPANY
125 E. Montgomery Street
Baltimore—30, Maryland

ENGRAVER
Brass, Experienced, Embossing, Dies, Stamp Cutting and Finishing. Steady Job. State Age & Salary.
P. J. KNITTEL ENGRAVING SHOP
217 East Eighth Street
Cincinnati, Ohio

ЧЕТВЕРТИЙ КОНГРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

(Продовження зі стор. 2-го)

щоб Вас привітати, щоб бути з Вами та разом з Вами просити Бога, щоб допоміг Вам у Ваших змаганнях". Слова та записання сенатора Сміта Конгрес прийняв знову стоячи та одушевленими оплесками.

Евген Рогач з черги представив краевого директора Республіканської партії, Мр. Германа, що й зі свого боку висловив радість зі свого побуту між українцями на цьому Конгресі, бажаючи йому якнайкращих успіхів в надрах.

Х. ЗВІТ КАСІЄРА У.К.КОМІТЕТУ, ДМИТРА ГАЛИЧИНА

Піні Івченко перебирає дальший провід нарадами Конгресу та просить до звіту касієра У.К.Комітету, Дмитра Галичина. Звітаюваче вніс, що він не багато має додати до надрукованого звіту. Натомість він має багато дечого сказати на цю тему і це буде предметом його окремої доповіді. Його звіт за час від 15-го травня 1946 до 15-го жовтня 1949:

Приходи:

Готівка в банку з 15-го травня 1946 \$ 5,357.27
Вплатили:

1. Український Народний Союз	4,000.00
2. З. У. А. Д. К.	2,060.16
3. Український Канад. Комітет	977.06
Міста:	
4. Дітройт і Гемпс, Міш.	6,660.91
5. Нью Йорк, Н. Й.	5,824.55
6. Філадельфія, Па.	4,130.00
7. Шікаго, Іл.	2,791.41
8. Клівленд, Огайо	2,439.19
9. Ньюарк, Н. Дж.	2,103.18
10. Джерзі Сіті, Н. Дж.	1,885.61
11. Елізабет, Н. Дж.	1,204.11
12. Бруклін, Н. Й.	1,015.40
13. Акрон, Огайо	754.10
14. Рачестер, Н. Й.	725.00
15. Честер, Па.	684.00
16. Болтимор, Мд.	645.00
17. Вунсбет, Р. Ай.	625.00
18. Пітсбург, Па.	620.00
19. Амстердам, Н. Й.	502.70
20. Мінеаполіс, Міш.	360.20
21. Дітройт, Міш.	344.20
22. Ватергайт, Н. Й.	315.25
23. Асторія, Н. Й.	301.00
24. Нортгемптон, Па.	290.50
25. Елмгайра Гайтс, Н. Й.	288.25
26. Сиракуз, Н. Й.	288.00
27. Ансонія, Конн.	272.50
28. Пітсфілд, Масс.	254.81
29. Бетлегем, Па.	252.00
30. Мендін, Р. Ай.	250.00
31. Коговз, Н. Й.	240.00
32. Понгстатт, Огайо	240.00
33. Майнерсвіл, Па.	227.03
34. Кемпбел, Огайо	218.35
35. Гекстатт, Н. Дж.	205.00
36. Кортіс Бей, Мд.	199.00
37. Нью Гейвен, Конн.	182.00
Інші місцевості (103)	10,952.10
Разом	\$60,684.84

Розходи:

1. Видавництво „Нкр. Квартирника“	\$24,531.76
2. Кошти репрезентації	1,710.84
3. Кошти подорожей	4,938.26
4. Делегация до О.Н. в Парижі 1946 р.	4,542.92
5. Конгрес у Вашингтоні — травень 1946 р.	1,454.87
6. Видання У. К. К.	3,753.85
7. Бюро У.К.К.—інтервенції, петиції, меморандуми і т.п.	1,750.25
8. Укр. Пан-Американська Конференція	14,437.24
9. Різні	2,007.71
Разом	\$59,127.70
Приходи	\$60,684.84
Розходи	59,127.70
Стан каси 15-го жовтня 1949 р.	\$ 1,557.14
Депозит в банку	\$ 1,547.14
Готівка в касі	10.00
Разом	\$ 1,557.14

З звіту окремо згадано тільки ті громади, що поставили до розпорядження Комітету більші фонди. На тих 1,557.14 до-

ЗБОРНІ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БРУКЛІН, Н. Й. — Тов. Запорозька Січ, від 325, буде мати річні збори в п'ятницю, 9 грудня, у своїй галі У. Н. Домі, 216-218 Grand St., в год. 8. ввечір. Просимо членів прийти на час, щоб не зволікали пізно вночі. Просимо кожному привітати своїх членів хоч раз в рік, бо наші будинок підлягає сусупендованню. Привітати їх собою можна членів дош. У. Н. Союзу, що з кожного з нас обов'язок. Кампанія за новими членами вже кінчилась, а наші відділи ще не виконали своїх квати, то є 28 нових членів. Просимо вступати до Тов. У. Н. Союзу в цім році, а цим причиною до юніонів 55 років існування У. Н. Союзу є багато важких справ до поладження на цих зборах. Не забувайте членів дош. У. Н. Союзу, які залишилися з складками, привітати їх статутами. За уряд: В. Возняковський, гол.; М. Поврозник, кас.; П. Малицький, фін. секр.; Д. Коєтін, рек. секр.

ШІКАГО, ІЛ. — Сестр. Благовіщення, від 125, повідомляє членів, що річні збори відбулися в неділю, 11 грудня, в год. 2. пополудні, в паравітальній галі св. О. Ніколая при Сідей і Райс ул. З огляду на важкі справи, як вибір нового уряду, звіт контр. комісії і т. п., просимо членів прийти на час. — Ксенія Плетак, предс.; Петроніла Яворська, кас.; Івана Подола, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Річні збори Тов. Зап. Січ, від 371, відбулися в п'ятницю, 9 грудня, в год. 8. ввечір, в Січовій Салі, 508 — 18. Еве. На зборах буде звіт урядників і вибір уряду на наступний рік. Просимо всіх тих, що залегали з вкладками, привітати цю місяця. Кожен член повинен бути на зборах. — За уряд: О. Паньків, предс.; Ю. Баранок, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. У. Н. Союзу, від 282, повідомляє членів, що збори і збірка вкладок буде в неділю, 11 грудня, в год. 1. пополудні, в галі У. Н. Домі, 4655 Martin. Просимо всіх прийти на час і оплатити з огляду, що треба зробити річний звіт на річні збори. Не забувайте присилувати нових членів, бо тепер з кого організувати, тільки треба трохи охоти і посилати. — І. Форніс, предс.; І. Андрусьевич, кас.; П. Кізел, секр.

ПОНГСТАВ, О. — Вр. св. Івана Хрестителя, від 230, повідомляє членів, що річні збори відбулися в неділю, 11 грудня, в год. 1. пополудні, в своїй галі, 914 Франклін Еве. Просимо всіх членів прийти та вислухати звіт контрольної комісії і урядників з цілолітнього діловодства як відділу так і Галі та вибрати уряд на 1950 рік. Ваша привітність є коначна. — За уряд: М. Мушинський, предс.; Д. Войтович, кас.; І. Павловський, секр.

ВІЧ ТЕОДОЗІЯ, ГУМЕНЮК МАРИНА; КОЦМАН ГАЛІНА, ЛІДІЯ; КУНИЦЬКИЙ СЕРГІЙ, ВІРА; ФРОЛОВА ГАЛІНА; ІВАСІВ АНТІН, АТАЛІЯ, СВСТАХІЯ, АННА, ПЕТРО, МАРИЯ.

лірів, що є в каві Комітету, є ще невивчені рахунки на \$3,000. Цему фактові Четвертий Конгрес повинен приділити окрему увагу, бо на ніщо не здаються всі наші слова і всі наші постанови, якщо ми не подбаємо про засоби на їх здійснення.

ХІ. ЗВІТ СЕКРЕТАРКИ У.К.КОМІТЕТУ, ЕВІ ПІДБУЧІШИН

Мені, як секретарки У.К.Комітету, дуже трудно дати звіт, бо хіба треба було б числити всі години праці посвячені в користь У.К.К.

Само ствердження, що секретаріат запровадив картотеку членів, делегатів, преси, кореспонденції, видав дозвіз, передав 1,261 родинних розшуків, прийняв 1,736 листів, вислав 1,964 листи, чи згадка, що Комітет мав 141 разів засідання й треба було писати протоколи, це все, тільки сухі цифри, які мало говорять, але які вимагали багато праці.

Я з рамени У.К.К. була представницею на Конвенцію Американських Демократів й мала промову.

Я була секретаркою на Пан-Американській Українській Конференції в Нью Йорку й повних 2 тижні працювала для тої справи.

Це коротко про працю. При кінці заговорю до Вас Шановні Делегати, в справі самого Конгресу.

Ми з'їхалися до Вашингтону на Четвертий Конгрес, щоб спільно, з'єднано заговорити про Україну, яка мучиться під червоним окупантом. Ми мусимо так заговорити, щоб глухі почули, а незрячі побачили нашу єдність, нашу силу та наші щирі бажання й готовість боротьби.

Від нас сьогодні залежить хід праці У.К.К., бо ми маємо вибрати уряд, який уміло, широко й вперто працював би в користь української справи, не Мануїльського, — поспіаки Сталіна, але дорогий нам, котрий ми й дотепер служили, справі воюючої України.

Щоб ми могли вибрати гідний уряд, намітаймо про одне: Бог і Україна. Хай цей клич буде нашою провідною думкою в часі Четвертого Конгресу.

(Дальше буде)

ГЕМПРЕМ, МІШ. — Місячні збори Тов. ім. Маркіана Шашкевича, від 94, відбулися в неділю, 11 грудня, в год. 1:30 пополудні, в У. Н. Домі, 2376 Грейлінг ул. На цих зборах буде вибір уряду. Просимо всіх членів прийти на ці збори. — Т. Судомір, рек. секр.

БАЛТИМОР, МД. — Річні збори Вр. Преса. Троїці, від 320, відбулися в неділю, 11 грудня, в год. 2. пополудні, в У. Н. Домі, 3101 O'Donnell St. Контрольори прийшли і переглянули книжки. Хто з членів не наїсав на пресовий фонд „Свободи“, то може зложити на цих зборах, а ми радо вишлемо. Притедіть нових членів і вписуйте дуде до У. Н. Союзу. На цих зборах буде вибір уряду на 1950 рік. Просимо всіх членів прийти на ці збори. — За уряд: І. Мармаш, предс.; Г. Шульга, секр.-кас.

ЛЮДІОВ, МАСС. — Тов. ім. Івана Франка, від 253, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбулися в неділю, 11 грудня, в год. 2. пополудні, в Українській Галі. Просимо прийти на час і вибрати уряд на 1950 рік. — За уряд: П. Хоміт, предс.; М. Пукші, кас.; Д. Харко, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. Дж. — Вр. св. Арх. Михайла, від 142, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбулися в суботу, 10 грудня, в год. 7. ввечір, в У. Н. Домі, 212 Фултон ул. Обов'язком кожного члена є прийти на час. На зборах буде звіт урядників і контроль та вибір уряду на наступний рік. Будемо приймати нових членів без вступного. — За уряд: А. Полянчик, предс.; П. Пітала, засст.; П. Остапчук, фін. секр. М. Маркович, кас.; С. Погранічний, рек. секр.

КОТОВІЛ, ПА. — Тов. ім. Богдана Хмельницького, від 248, повідомляє, що річні збори відбулися в неділю, 11 грудня, в галі паравітальній, зараз по Св. Володі. Визнаємо всіх членів прийти на час і привітати з собою нових членів, бо наші квати не вповнілися. Пригадуємо, що наші відділи з'їзав позаду щодо пресового фонду Свободи, тому просимо принести свою жертву на ці збори. На зборах буде річний звіт уряду і контр. комісії та вибір уряду на 1950 рік. Довгочасні членів просимо привітати свої вкладки, коли не хочуть бути сусупендовані. — За уряд: П. Залатний, предс.; М. Маскула, кас.; М. Кобиліський, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АН. — Сестр. Любова, від 177, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбулися в неділю, 11 грудня, в год. 1:30 пополудні, в галі де звичайно: Fire Station Hall, Public and Burnside St. Просимо всіх членів прийти та вислухати звіт і вибрати уряд на 1950 рік. — І. Лаба, секр.

РОВЕН, Н. Дж. — Річні збори Тов. Згоди, від 294, відбулися в суботу, 10 грудня, в церковній галі, в год. 8. ввечір. Просимо членів прийти на час хоч раз в рік, бо маємо деякі справи до поладження. Визнаємо довгочасних членів привітати свої вкладки. Буде вибір уряду на 1950 рік. Просимо привітати нових членів. Хто ще не зложив жертви на пресовий фонд Свободи, хай це зробить на цих зборах. — За уряд: І. Король, предс.; Д. Гумінюк, кас.; Я. Салій, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Вр. св. Івана Хрест., від 78, повідомляє всіх своїх членів і членів, що річні збори відбулися в неділю, 11 грудня, в год. 1. пополудні. Просимо всіх членів прийти бодай раз в рік на збори. Урядники дадуть звіт з річного діловодства, а також буде вибір уряду на 1950 рік. — За уряд: М. Сорокіт, предс.; Н. Хоцєвський, кас.; В. Салабу, секр.

ПОДІЯКА. Цим шляхом склалимо найсереднішу подяку Вр. Пану проф. Александру Грановському з Сан Паула за спровадження нас з Австрії до Америки. Вр. Панству Александру і Катерині Палаток з Мінеаполіса за сердечну та безітересову моральну і матеріальну поміч в перших днях нашого побуту в їхньому домі. Рівнож щиро дякуємо о. А. Кістеві за поміч при підшукуванні праці. Нехай Всевисшний сториче відплатить їм за їхні шляхетні діла, та пошле їм щасливого і радісного життя на вільній американській землі.
Іван і Олена Ганічченко.

Дня 1. грудня 1949 року помер ІВАН МИХАЛЧЕВИЧ.
член і бувший касієр Тов. Запорозька Січ, від 888 У. Н. Союзу в Честер, Па.

Покійний походив зі села Пруси, пов. Сажбір, Зах. України. Покинув в смутку жему Марію, 4 дочок: Іванну (зам. Едварда), Барбару-Параска, Ольгу, Олену, синів Івана, Іосифа, Василя і одну нуку; всі є членами У.Н.С. Покійний був активним Союзником і працюючим в українських справах.

Похорон відбувся в суботу, 3. грудня, з 3 Rd. and Norris St. до правосл. церкви Преч. Діви Марії і на цвинтар Long Croft.—В.П.П.: Ефемія Воловник, секр.

КОМАР!
ЖУРНАЛ ГУМОРУ І САТИРИ

Купуйте! в Канаді й Америці. **Порядуйте!** річні передплати \$3.00 півріччя.....\$1.75
виходить 1-го і 15-го кожного місяця
В АНГЛІЙСЬКІЙ АБО ФРАНСЬКІЙ МОВІ, ПОДАНОКЕ ЧИСЛО 1 ШІЛ.
В ІНШИХ КРАЇНАХ, РІВНОВАРТІСТЬ 3 АМЕР. ДОЛАРИВ
„КОМАР“ ВИДАЄ
ВОО І ТИЖНОРА В ВІННІПЕГІ
Хто Копару читав, забуду, радієсь лас!

Адреса: „КОМАР“ box 3597 St. W. WINNIPEG, MAN. CANADA

ТАРЗАН, ч. 2233. Тарзан не боїться.

Коли Тарзан завважав, що його несамолюбий напасник затримався під впливом гіпнозування погляду д-ра Зі-са, він відвернувся і відчув,

що цей погляд був звернений теж на нього.
Повну мінуту він впливав свої очі в месмеричний погляд докторів.

Коли д-р Зі не був у силі перемогти погляду господаря джунглі, він засміявся. „Не бійся Гора“ — промовив він. „Гор напав тільки тому, що

він був навчений не дозволити нікому доторкнутися мені“.
„Я не боюся Гора, хтонебудь він є, людина чи гориль“ — відповів малпочоловік.

МАНВІЛ, Н. Дж. — Збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від 349, відбулися 11. грудня, в год. 2., в домі Лісного. — І. Шегера, предс.; Л. Мартинчук, кас.; Н. Лісний, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

ПОШУКУВАННЯ

ТОСЬКА,

ЩО В ЛІПНІ 1944 Р. РОЗЛУЧИЛИСЬ З РІДНЕЮ В РАДУЩИЦЬХ, КОВ, СЯНІК,

— пошукує —

ТЕОДОЗІЙ

МЕНЦІНСЬКИЙ
11948 LOWE AVENUE,
CHICAGO 28, ILL.

Пошукую **СТЕФАНІЮ РУДА** по чоловіку **ГАРЯЧА**, зі села Колодів, пов. Станіслав, була в Німеччині і мала приїхати до Нью Йорку. Хто знає про неї, або вона сама, прошу написати до:

МИХАЙЛО ГОДОВЧАК,
1518 Leishman Ave., Arnold, Pa.

ОЛЬГА БАЛДУН пошукує свого кума, котрий приїхав з Німеччини і має знаходитися коло Нью Йорку. На знаєсться **СТЕФАН ВЕНЬКО** або **ВЛАДИК МІЛАН**. Нехай зголоситься до неї, бо вона згубила їх адресу:
OLGA BALDUN
Valencia Calle Mauricie No. 47
Cacqobobo, Venezuela, South America

Пошукую **АНДРІЯ ВІЛІЯ** з Кішценіца, Київщина. Пошукує **ПАВЛІНА**, донька його сестри Насті. Прошу зголоситися.
PAULINE HALAMAY,
171 E. South St., Akron 11, Ohio

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
завдячує погребам по \$150
ціні так низькій як
ОВСІУГА НАКРАПТА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer.
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

Comfortable air conditioned
Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
801 SPRINGFIELD AVENUE,
NEWARK, N. J.
and IRVINGTON, N. J.
Essex 5-5555
OUR SERVICES ARE AVAILABLE
ANYWHERE IN NEW JERSEY

ПЕТРО ПРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK і ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
Tel. ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPPELL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.)
Broox, N. Y.
Tel. MEtrose 5-6577